

BERAP 2

2019

Gemeente Nijkerk

Inleiding

Hierbij ontvangt u de 2e Bestuursrapportage 2019. In deze rapportage zijn per programma de belangrijkste resultaten over 2019 opgenomen, alsmede de afwijkingen met betrekking tot de voornemens zoals opgenomen in de programma begroting 2019-2022.

De rapportage kent een andere vorm dan de 2^e Berap van vorig jaar. Toen werd nog gewerkt met het zogenaamde stoplichtenmodel. Het college is van mening dat de huidige vorm meer inzicht geeft over de voortgang van het huidige begrotingsjaar.

Naast de beleidsmatige resultaten wordt ook gerapporteerd over de financiële stand van zaken van de begroting 2019 tot en met september. Er wordt alleen gerapporteerd over financiële afwijkingen groter dan € 50.000 of politiek gevoelige afwijkingen. In de bijlage is per programma, per taakveld de lijst van afwijkingen opgenomen. Na goedkeuring door uw raad worden deze wijzigingen verwerkt in de begroting.

De 2^e Bestuursrapportage geeft een resultaat te zien van € 0,9 mln. negatief. Voor een deel is dit te verklaren doordat met name de structurele tekorten op het sociaal domein zijn meegenomen in de Programmabegroting 2020-2023, maar deze nog niet verwerkt zijn in de huidige begroting 2019 (zie de risico duiding onder de tabel). Daarnaast is er een negatieve saldo van vacatureruimte en inhuur.

Het resultaat van de 2^e Berap vertaalt zich uiteindelijk in het volgende saldo voor de begroting.

	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo programmabegroting 2019-2022 (inclusief 1 ^e wijziging)	181	696	277	225	225
Saldo programmabegroting 2019- 2022 na voorjaarsnota	-1.909	-2.950	-3.225	-2.880	-2.984
Saldo Programmabegroting 2020-2023 (inclusief meicirculaire	NVT	-231	-450	-844	11
Mutaties 2 ^e berap (exclusief septembercirculaire)	-907				
Mutaties septembercirculaire	0	350	600	600	800
Saldo meerjarenbegroting na 2^e berap (inclusief septembercirculaire	-2.635	119	150	-244	811

Ter herinnering: het meerjarensaldo na de voorjaarsnota 2019 was exclusief de effecten van het globaal dekkingsplan (en is daarom nog aanzienlijk negatief). De programmabegroting 2020-2023 is inclusief het concreet dekkingsplan en is structureel net positief sluitend. Het tekort van de jaarschijf 2019 na de voorjaarsnota 2019 (€ 1.909) is daarmee nog niet gedekt. Oorzaken van dit (incidentele) tekort 2019 (vermeld in de voorjaarsnota 2019) zijn: de Decembecirculaire 2018 +over het gemeentefonds (minus € 0,5 mln.) en het in tegenstelling tot latere jaren geen gereserveerde middelen voor tekort sociaal domein kunnen inzetten (minus € 0,7 mln.). Voor het overige speelt het natuurlijk een rol dat de maatregelen uit het dekkingsplan 2020-2023 maar zeer beperkt ingezet kunnen worden voor 2019. Dit bedrag voor 2019 incidenteel dekken is daarmee gemotiveerd.

Structurele risico's budgetten sociaal domein

Met de afgelopen juli behandelde voorjaarsnota hebben we de ramingen van de budgetten in het sociaal domein naar boven toe bijgesteld voor de jaren 2019-2023.

Met de eind september door het college vastgestelde (concept)Programmabegroting 2020-2023 wordt een nieuwe ophoging van de budgetten voor de jaren 2020-2023 voorgesteld. In die (concept)programmabegroting is in de paragraaf weerstandsvermogen ook het structurele budgettaire risico in het sociaal domein weer nadrukkelijk opgenomen.

Periodieke informatie over de omzet in het sociaal domein in het lopende jaar en de analyse daarvan vormt mede de basis van onze meerjarenramingen van de budgetten. Deze analyses hebben geleid tot de voorgestelde verdere ophoging van de budgetten voor de komende jaren bij de (concept)Programmabegroting 2020-2023 en leiden nu tot voorstellen voor verdere ophoging van de budgetten voor het lopende jaar.

Recente opeenvolgende informatie over de omzet in het sociaal domein laat nog een beperkt stijgende lijn zien, maar er is meer analyse nodig voordat dit op een gefundeerde manier vertaald kan worden naar een eventueel effect op de komende jaren. Ondanks de opwaartse druk die we zien op de budgetten stellen we daarom bij deze bestuursrapportage niet weer voor om de budgetten meerjarig aan te passen. Daarnaast is de bestuursrapportage daarvoor niet het instrument en verwachten we dat een eventuele verdere stijging niet buiten het in de paragraaf weerstandsvermogen van de (concept)Programmabegroting 2020-2023 aangegeven risicobedrag ligt.

De omzet in 2019 lijkt te bevestigen dat er een opwaartse druk is op de lasten in het sociaal domein en het genoemde risico in de meerjarenbegroting 2020-2023 dat we gewogen hebben gewaardeerd op € 750.000 achten we ook reëel.

Overige risico's

Leges omgevingsvergunningen

Bij de voorjaarsnota is voor 2019 een incidenteel budget voor het team planvorming beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de behandeling van de omgevingsvergunningen. Dit om het risico van termijnoverschrijding te voorkomen. Gelijktijdig zijn de legesopbrengsten uit de omgevingsvergunningen opgehoogd.

Per ultimo september lopen de inkomsten uit de omgevingsvergunningen nog wel achter bij de jaarplanning, maar de ODDV kan nog niet exact aangeven of de geraamde inkomsten gerealiseerd gaan worden. Deels is dat afhankelijk van het wel of niet gunnen van een aantal grote projecten.

Programma 1 leefstijl

Gezondheidszorg jongeren

In het jeugdprogramma ‘een kind- en gezinsvriendelijke gemeente Nijkerk 2019-2023’ is het thema fysiek en mentaal gezond een belangrijke pijler. Hieronder valt onder andere “het stimuleren van een gezonde leefstijl wat betreft voeding en bewegen, het inzetten op goede sociale weerbaarheid, aandacht voor lichaamshouding en voldoende rust en slaap en het bijdragen aan alcohol, drugs- en rookvrij opgroeien van jeugd”. De buurtsportcoaches van Nijkerk Sportief en Gezond bieden een dertigtal projecten aan die aansluiten bij de pijlers uit het jeugdprogramma. Daarnaast is de gemeente Nijkerk al sinds 2014 een Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) gemeente.

Sport

Het faciliteren bij een gezamenlijke beheerstichting van voetbalverenigingen heeft tot aanvullende onderzoeksrapportages geleid, waarover nader overleg plaatsvindt met de verenigingen. Er is een alternatief mogelijk voor een beheerstichting, die de inzet en betrokkenheid van verenigingen evenzeer faciliteert. Over dat alternatief is inmiddels gesproken met de verenigingen en nadere uitwerking vindt dit najaar plaats samen met de verenigingen.

Tarieven beleid

Op dit moment hanteert de gemeente verschillende varianten van tarieven en subsidies. Veelal is niet meer te achterhalen hoe de tarieven en subsidies zijn opgebouwd en/of zijn deze tarieven en subsidies historisch zo gegroeid. Dit leidt tot onduidelijkheid en soms oneerlijkheid tussen verschillende verenigingen of instellingen. De gebruikers van de accommodaties en de ontvangers van subsidies hebben meerdere keren aangegeven dat een eerlijk en transparant stelsel dringend gewenst is. Daarom zijn wij nu bezig met het maken van een nieuw tarieven en subsidiebeleid. Op dit moment hebben we een schetsontwerp gemaakt voor kostprijsgeoriënteerde tarieven en voor de subsidies. De komende maanden willen we de financiële consequenties checken bij de belanghebbende verenigingen en organisaties. Op die manier willen we het complete financiële plaatje helder krijgen. Als dit plaatje compleet is zullen we een richtinggevend voorstel aanbieden aan de gemeenteraad.

Programma 1: afwijkingen budgetten > € 50.000

	omschrijving	bedrag	v/n
1.	Éénmalig aframen budget sportaccommodaties	125.000	v
2.	Overige afwijkingen	33.300	v
	Totaal programma 1	158.300	v

- Ad 1. Betreft een éénmalig aframing van het budget sportaccommodaties op basis van een aanbesteding op onderhoud die goedkoper uitviel dan was geraamd. Net als bij andere relatief scherp aanbestede contracten vergt het ook bij dit contract de nodige inspanning om meerkosten af te wenden. Deze afwijking (besparing) is ook in de (concept)programmabegroting 2020-2023 opgenomen.

Programma 2

Economie en bedrijfsomgeving

Ondernemersklimaat

De gemeente wil het ondernemersklimaat versterken en zet daar vol op in. We faciliteren hierbij een gezond en actief ondernemersklimaat. Daarbinnen kent de gemeente Nijkerk een sterke vertegenwoordiging van food- en foodgerelateerde bedrijven onder de noemer Food Production Cluster. Een van de speerpunten van het Food Production Cluster is de start van de Food Academy dit jaar. Daarnaast is in de dit jaar gesloten Regiodeel Food Valley de Food Academy een van de projecten.

We versterken het economisch profiel van Nijkerk door bij de verkoop van nieuwe bedrijfskavels te selecteren op basis van kwaliteitscriteria.

We versterken de detailhandel/retailsector door de ontwikkeling van een geactualiseerde detailhandelsstructuurvisie.

We zetten ons in samenwerking met de ondernemers aan het randmeer in om een aantrekkelijk en levendig “Hulckesteijn” te ontwikkelen.

In 2019 zijn in het kader van een breed aanbod op het gebied van recreatie grote en diverse evenementen gefaciliteerd.

Duurzaam

In 2019 is de routekaart Nijkerk Energieneutraal 2050 vastgesteld. In de routekaart staat de planning voor toevoeging van duurzame energie en reductie van energieverbruik. Voor de periode 2020-2023 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Er is tevens een gemeentebrede warmteverkenning gemaakt die als input dient voor de Transitievisie Warmte.

Sinds kort is tevens het proces van de Regionale Energie Strategie (RES) Foodvalley opgestart. Als inbreng op de RES gebruikt de gemeente Nijkerk, naast kennis en kunde van de eigen medewerkers, de volgende zaken: visie m.b.t. de energietransitie verwoord in de ‘Routekaart Nijkerk Energieneutraal 205’ (raadsbesluit juni 2019), de warmteverkenning gemeente Nijkerk (RIB, september 2019) en een concept zonnekader (werkdocument) met beleidsregels voor landschappelijke inpassing. De invulling van het concept-RES Foodvalley loopt tot april 2020, het definitieve RES moet in het voorjaar van 2021 gereed zijn. De invulling van het concept-RES Foodvalley loopt tot april 2020, het definitieve RES moet in het voorjaar van 2021 gereed zijn.

Sinds 1 januari 2018 kunnen inwoners van de gemeente Nijkerk een duurzaamheidslening voor Energiebesparing en -opwek in de gebouwde omgeving (particuliere woningen) aanvragen. Met deze lening kunnen duurzaamheidsmaatregelen aan de woning bekostigd worden. Sinds de start zijn er ruim 250 leningen aangevraagd en toegekend. Het beschikbare budget was rond september 2019 volledig toegekend. Om het tempo waarin de inwoners van Nijkerk willen verduurzamen te kunnen blijven faciliteren, is in de raad van 26 september besloten een aanvullend bedrag van € 2,0 mln. beschikbaar te stellen.

In 2019 zijn we gestart met een nieuwe vorm van inzamelen: het huis aan huis ophalen van PMD-afval. Richtlijn hierbij is om in 2020 75% van het huishoudelijk afval te recyclen en per inwoner minder dan 100 kg restafval te krijgen. Op basis van de inzamelingsresultaten van de eerste maanden van 2019 verwachten wij dit jaar gemiddeld 95,5 kg restafval per inwoner in te zamelen.

Een circulaire economie is een economisch en industrieel systeem waarin geen eindige grondstofvoorraden worden uitgeput en waarin reststoffen zoveel als mogelijk opnieuw worden ingezet in het systeem. Deze vorm kan een grote bijdrage leveren aan de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. De gemeente zet daarom samen met de regio FoodValley (overheden, bedrijfsleven en onderwijs) via het Samenwerkingsprogramma 2019-2022 in op de ontwikkeling van de circulaire economie, onder andere via Living Labs. In 2019 zijn een aantal van deze werkplaatsen van start gegaan, waaronder de Werkplaats Voedselverspilling en de Werkplaats Circulaire Inkoop/Circulair in Beleid. Het doel van de werkplaatsen is om met bedrijven, onderwijsinstellingen en regionale overheden gezamenlijk een thema op te pakken om tot concrete actie over te kunnen gaan. Daarnaast is in 2019 een adviseur Circulaire Economie aangesteld.

Onderdeel van een circulaire economie is het terugdringen van voedselverspilling. Dit wordt binnen de regio onder andere opgepakt door het Fieldlab voedselverspilling. Lokaal wordt er meegedaan aan het project “restaurants van morgen”, waarbij aandacht is voor duurzaamheid en voedselverspilling binnen de horeca. Tevens wordt er onderzocht met wie de gemeente op het thema kan samenwerken. Ten aanzien van consumenten zijn/worden er in 2019 twee projecten uitgerold die gericht zijn op het vergroten van bewustzijn van voedselverspilling bij consumenten thuis.

Participatiewet

De afgelopen kwartalen laten zien dat het aantal inwoners met een uitkering globaal stabiliseert. In vergelijking met even grote gemeenten (20.000 – 50.000) doet Nijkerk het nog steeds bijzonder goed. Er zijn op dit moment 538 unieke bijstandontvangers. Van hen zitten 469 in een traject (stand 3^e kwartaal 2019). Dit is een enorme toename aangezien in 2018 er 277 inwoners in traject zaten. Dit is in lijn met de in januari 2019 vastgestelde ‘visie op werk’ (en 1 van de focusambities van het Uitvoeringsprogramma), waarbij als doelstelling is gesteld dat iedereen in beeld is of in een traject zit. Op dit moment is 54% van de doelgroep actief via onbetaald werk, betaald werk met ondersteuning of betaald werk. Doel is om dit aandeel verder te vergroten met uiteindelijk het bereiken van maximale zelfredzaamheid. Dat kan een stijging op de Participatieladder zijn of definitieve uitstroom.

Op basis van de visie op werk is het budget voor uitkeringen in het kader van de Participatiewet (€ 298.000 voor 2019, in de volgende jaren € 235.000 = 3 fte) afgeraamd en deze bijgeraamd bij de salaris/inhuurlasten van team werk. Deze formatie kon in 2019 slechts deels ingevuld worden. Het streven is per 2020 een volledige bezetting te hebben. Van de geraamde salarislust is € 140.000 niet uitgegeven.

De samenwerking tussen het team Werk en team Inkomen heeft in 2019 een stevige impuls gekregen waardoor de activering zoals hierboven geschetst, mede is gestegen. Zichtbare resultaten in de zin van toename van maatschappelijke participatie en van uitstroom worden pas in de loop van 2020 en 2021 verwacht. Gezien de opbouw van het bestand, zijn lange termijn trajecten nodig om resultaten te boeken.

De stelpost van € 298.000 met als doel de maatschappelijke participatie en uitstroom te vergroten, ten gunste van lagere uitkeringslasten, is op dit moment nog niet zichtbaar gerealiseerd. De totale uitkeringslasten zijn het resultaat van in- en uitstroom. Er wordt hard gewerkt aan het inzichtelijk maken van de effecten van de extra investering in de participatie van de doelgroep. Dashboards zijn in ontwikkeling om dit te kunnen monitoren. Een waarde toekennen, naast de economische winst, aan de maatschappelijke winst is daar ook onderdeel van. Dat is overigens behoorlijk complex.

Programma 2: afwijkingen budgetten > € 50.000

	omschrijving	bedrag	v/n
1.	Meer inkomsten verwacht uit de toeristenbelasting	64.900	v
2.	Minder inkomsten parkeren	-124.000	n
3.	Bijstandsuitkering participatie wet	-287.000	n
4.	Arbeidsparticipatie	147.000	v
5.	Lagere bijdrage participatie wet	-201.000	n
6.	Wet sociale werkvoorziening	-152.000	n
7.	Hogere uitgaven loonkostensubsidies	-128.000	n
	Overige afwijkingen	7.400	v
	Totaal programma 2	-672.700	n

*) een dekking van € 311.000 m.b.t. de participatie is opgenomen bij de mutaties reserves

- Ad 1. GBLT heeft een prognose belastingjaar 2019 afgegeven over de meer inkomsten m.b.t. de toeristenbelasting.
- Ad 2. Evenals in 2018 worden ook in 2019 minder parkeerinkomsten verwacht. In 2019 wordt de nieuwe parkeer beleidsnota vastgesteld. Hierin is voorzien dat de parkeerinkomsten de komende jaren zullen toenemen, waardoor op termijn geen sprake meer is van een tekort. Dit gaat stapsgewijs.
- Ad 3. Op basis van de werkelijke uitgaven voor bijstandsuitkeringen over de eerste helft van 2019 is de prognose voor heel 2019 dat de werkelijke lasten hoger zijn dan de huidige begroting. Verder zijn de debiteurenontvangsten lager dan verwacht.
- Ad 4. O.b.v. de werkelijke kosten voor trajectbegeleiding van zowel bijstandsgerechtigden als niet bijstandsgerechtigden (NUG'rs) is het de verwachting dat deze kosten voor 2019 lager uitvallen dan eerder verwacht. Een deel van de kosten kon dit jaar worden afgebogen door gebruik te maken van het trekkingsrechten budget bij de Inclusiefgroep in Nunspeet. Verder kan een stelpost voor inhuur vrijvallen dit jaar omdat die niet is aangesproken.
- Ad 5. De bijdrage van het rijk is structureel afgeraamd. In de begroting 2020-2023 is deze reeds opgenomen, voor 2019 moet deze nog incidenteel worden afgeraamd.
- Ad 6. Op basis van de mei circulaire 2019 van het gemeentefonds blijkt dat de vergoeding aan de gemeente voor de uitvoering van de WSW is verhoogd ten opzicht van de huidige gemeentelijke begroting. Deze is nog gebaseerd op de septembercirculaire 2018 van het gemeentefonds. Omdat de gemeente o.b.v. regionale afspraken een bestedingsverplichting heeft bij de Inclusiefgroep worden ook de lasten dienovereenkomstig bijgesteld.
- Ad 7. In toenemende mate doen we meer uitgaven aan loonkostensubsidies aan werkgevers t.b.v. inwoners uit het doelgroepregister die hier wettelijk recht op hebben zodra de inwoner in dienst treedt (voor de duur van de arbeidsovereenkomst).

Programma 3

Veiligheid en handhaving

Openbare orde en veiligheid

In 2019 hebben we het Integraal Veiligheids Plan (IVP) 2019 – 2022 opgeleverd, tevens is hier een Uitvoerings Programma (UVP) voor 2019 aan gekoppeld. De wens van de Lokale Driehoek is om hierin gezamenlijk op te trekken met de gemeente Scherpenzeel en de gemeente Barneveld, wat geleid heeft tot een gezamenlijk IVP en UVP in 2019.

Door onderbezetting zijn niet alle doelstellingen behaald zijn. Met betrekking tot ondermijning is er een plan van aanpak geschreven en vastgesteld door het College. Door onderbezetting is het nog niet gelukt hier een vervolg aan te geven. De eerste resultaten van acties worden dan ook in 2020 verwacht.

Daarnaast is de verbinding tussen Zorg & Veiligheid in 2019 verder geborgd in de organisatie. Er liggen procesafspraken, zowel met interne als met externe partners en er wordt de laatste hand gelegd aan een sluitende aanpak waarbij alle betrokkenen precies weten van elkaar wat ze moeten en kunnen doen. Dit doen we samen met de inwoner wat in de meeste gevallen al heeft geleid tot passende zorg voor de inwoner en het verminderen van overlast en onveilige situaties.

Toezicht en Handhaving

Het afgelopen jaar zijn onze toezichthouders meer betrokken geraakt bij integrale veiligheid, zowel door de collega's van openbare orde als door de politie. Zij krijgen een steeds nadrukkelijker toezichthoudende rol bij de aanpak van openbare orde, maar ook bij de aanpak van ernstige zorg casuïstiek.

Verder is het team dit jaar op sterkte gebracht waardoor vanaf 2020 de te beogen resultaten en doelen behaald kunnen worden. In 2019 is er gestart met het wijkgericht werken. Dit bevalt goed en werkt ook goed; de boa's zijn hierdoor zichtbaarder, kunnen efficiënter meldingen afhandelen en hebben meer contact met de inwoners uit hun eigen wijk.

Vergunningen

De personele onderbezetting binnen het team veiligheid heeft zich hier het meest laten voelen.. Gevolg hiervan is dat zelfs de belangrijkste processen af en toe haperden. In het derde en vierde kwartaal van 2019 lijkt de personele bezetting zich weer enigszins te normaliseren waardoor in ieder geval de kerntaak, het verlenen van de diverse vergunningen, weer op een normale en gedegen wijze plaats vindt. Gevolgen van de personele onderbezetting zijn o.a. dat het toetsen middels Bibob onderbelicht blijft, dat de veiligheidsscans onvoldoende toegepast zijn en dat aanvragen langer blijven liggen. Daarbij zijn de overige taken, zoals o.a. het vereenvoudigen van wet en regelgeving, niet of onvoldoende opgepakt.

Omgevingswet.

De voorbereidingen voor implementatie worden in 2019 gestaag doorgezet. Met name de inhoudelijke stappen (welke ambities in Nijkerk leiden tot welke regels) en de processtappen (de Omgevingswet vraagt een gedragswijziging) krijgen veel aandacht. Vanwege de noodzaak om een planMER uit te voeren is er enige vertraging in het proces van totstandkoming van de omgevingsvisie. De verwachting is dat de omgevingsvisie in het tweede kwartaal van 2020 aan de raad kan worden aangeboden.

Programma 3: afwijkingen budgetten > € 50.000

	omschrijving	bedrag	v/n
1.	Correctie boeking	-52.700	n
2.	Correctie boeking	-154.000	n

	Overige afwijkingen	-14.700	n
	Totaal programma 3	-221.400	n

- Ad 1. Correctie over de jaren 2016, 2017 en 2018 betreffende de doorbelasting facilitaire kosten brandweerkazerne Nijkerk. Het budget van de facilitaire kosten is bij de gemeente gebleven, echter ten onrechte heeft administratief toch doorbelasting plaatsgevonden. Dit moet nu worden rechtgetrokken.
- Ad 2. Betreft een geraamde winstneming uit het verleden die door een wijziging van de BBV m.b.t. inbreidingslocaties niet meer als zodanig verwerkt mag worden. Dit leidt tot een nadeel welke gedekt zal worden uit de reserve grondexploitatie.

Programma 4

Wonen en woonomgeving

Een actuele huisvestingsverordening 2019 en een nieuwe woonvisie

In september heeft besluitvorming over de huisvestingsverordening plaatsgevonden, waarbij enkele wijzigingen in de urgentieregeling zijn aangebracht die beter aansluiten bij de praktijk van huishoudens die woonurgentie aanvragen. Voor de reguliere toewijzing van sociale huurwoningen wordt in regionaal verband samengewerkt. Het convenant voor deze samenwerking op het gebied van woonruimteverdeling is met een jaar verlengd.

Het opstellen van de nieuwe woonvisie is momenteel in volle gang. Naast het raadplegen van diverse belanghebbende partijen hebben in september ook de raadsfracties hun inbreng kunnen geven tijdens een commissieavond over de concept ambities van de woonvisie. Daarbij gaven de fracties aan zich te kunnen vinden in de gekozen thema's en zijn veel punten aangedragen die bij het verder uitwerken van de woonvisie opgenomen kunnen worden.

In het regionaal verband zal het gesprek met de provincie over de woningbouwafspraken gevoerd worden. Vanuit de gemeente willen we het jaarlijks aantal te bouwen woningen laten toenemen tot 250. Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland heeft aangegeven de sturing op aantallen vanuit de Provincie los te willen laten.

De Binnenstad

De binnenstad van Nijkerk wordt de komende tijd verder ontwikkeld volgens uitvoeringsplan van de Visie Aantrekkelijk Nijkerk dat onder andere samen met inwoners en ondernemers is ontwikkeld. Hierbij wordt ingezet op andere een aantrekkelijk winkelaanbod, citymarketing en evenementen. Er is gestart met het herstraten en het parkeerbeleidsplan is geactualiseerd en er wordt achteraf betaald parkeren ingevoerd. De bestaande regiegroep voor de binnenstad heeft zich doorontwikkeld naar platform 2.0 Binnenstad Nijkerk met de pijlers NOV, VVN en Gemeente.

Paasbos

Om een goed overzicht te krijgen van de maatschappelijke en ruimtelijke opgave voor de gebiedsontwikkeling in de wijken Paasbos/Strijland in Nijkerk, dient er een gebiedsvisie opgesteld te worden. Deze visie wordt momenteel samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke partijen opgesteld. De gebiedsvisie zal voorjaar 2020 gereed zijn.

Voorzieningencluster Nijkerkerveen

Het Voorzieningencluster Nijkerkerveen wordt eind 2019 opgeleverd, waarna de zogeheten 'achterblijvende locaties' zullen worden herontwikkeld tot woningbouwlocaties. In samenhang met de ontwikkelingen in het hart van Nijkerkerveen wordt de komende jaren ook voorzien in herinrichting van diverse straten en het dorpsplein.

Hoevelaken

In het voorjaar is de Visie Centrum Hoevelaken ontwikkeld ten behoeve van revitalisering van het centrum op onder andere het gebied van ruimtelijke kwaliteit, voorzieningen, winkels en kansen voor ondernemers. In 2019 heeft de gemeenteraad besloten gelden voor de uitvoering vrij te maken. In 2019 is gestart met de voorbereiding van de herinrichting van de Westerdorpsstaat en de oversteek van de pleinen. In 2020 volgt de uitvoering. Vervolgens is het aan de vastgoedeigenaren om ook stappen in het centrum te zetten. Indien dat gelukt is, zal de gemeente de tweede fase van herinrichting in gang zetten ('haasje over')

Programma 4: afwijkingen budgetten > € 50.000

	omschrijving	bedrag	v/n
1.	Schade door droogte /bestrijden eikenprocessierups	-125.000	n
2.	Opbrengst grondverkoop	110.000	v
3.	Begraafplaatsen	-100.000	n
4.	Beheer gebouwen (correctie boeking)	-122.000	n
5.	Dekking investeringskrediet	-95.900	n
	Overige afwijkingen	-63.900	n
	Totaal programma 4	-396.800	n

Nota bene: op dit programma vallen een aantal voorzieningen vrij ten bedrage van € 2.4 mln. Hier staat op het onderdeel mutaties reserves (versleuteld in bijlage 1) een even grote last door toevoeging aan de reserve economisch of maatschappelijk nut tegenover. Ze worden hier niet gepresenteerd omdat ze afleiden van de werkelijke voor en nadelen.

- Ad 1. Restgevolgen droogte 2018 en toename beheerhoeveelheden en eikenprocessierups.
- Ad 2. Incidenteel hogere opbrengst verkopen grond (snippers).
- Ad 3. Betreft met name het achterblijven van de legesinkomsten ten opzicht van wat is begroot.
- Ad 4. Afboeking van de boekwaarde van het pand dat oorspronkelijk stond aan de Callenbachstraat (1). Dit was een gemeentelijk eigendom, maar bij de sloop en verkoop is de boekwaarde van het pand nog niet afgeboekt. Dit is nu als nog gebeurd.
- Ad 5. Dit heeft te maken met het op een andere wijze verantwoorden van de dekking van investeringen, in de lijn van het Besluit begroting en verantwoording' (BBV).Het betreft vooral investeringen in de binnenstad die gedeeltelijk gedekt worden door een onttrekking aan of vrijval van de voorziening beheerplan wegen.

Programma 5

Sociaal domein

Jeugdhulp

Landelijk is er de afgelopen periode veel publiciteit geweest over de uitgaven jeugdhulp. Op basis van de halfjaarcijfers van de Foodvalley gemeenten kan worden opgemaakt dat het aantal jongeren die jeugdhulp ontvangen met 1,5% is gedaald. Dit is bijzonder omdat Nijkerk in deze periode aanzienlijk is gegroeid. Met name binnen de 'percelen' residentieel, veiligheid, behandeling en kindergeneeskunde is het aantal jeugdigen gedaald. Binnen de GGZ en de begeleiding is het aantal jeugdigen gestegen. Op basis van de halfjaarcijfers zijn de uitgaven licht gestegen. Met de daling aan jeugdigen en de kostenstijging doet Nijkerk het binnen de Foodvalley op dit moment het beste. De stijging van de kosten begeleiding en GGZ worden gecompenseerd door de dalende kosten bij residentieel. De meerkosten zijn mede te verklaren door de CAO-verhoging. Dit is conform het contract met de zorgaanbieders.

Er lopen op dit moment lokaal vijf projecten om zowel minder jongeren in jeugdhulp te krijgen als de kosten te verlagen. Deze worden periodiek op resultaat gevolgd en betrokken binnen de gestelde doelen vanuit de Taskforce Sociaal Domein.

Wmo

Landelijk stijgt het aantal cliënten binnen de Wmo. Dit geldt zowel voor Wmo oud (onder andere hulp bij het huishouden) als Wmo nieuw (begeleiding en dagbesteding). Naast de vergrijzing speelt ook de aanzuigende werking van het abonnementstarief een rol.

Nijkerk ligt qua Wmo gebruik onder het gebruik in vergelijkbare gemeenten. Ook ten opzichte van de regio is dit het geval. Ook valt op dat het aantal inwoners met 1 of 2 voorzieningen aanzienlijk lager is dan regionaal.

Vanuit de benchmark Wmo is op te maken dat het aantal cliënten binnen de diverse diensten stijgt. Overall neemt het aantal Wmo-ers ten opzichte van 2018 met 15% toe. Met name binnen de vervoersvoorzieningen, hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding stijgen de aantallen. Dit betekent ook extra werkzaamheden en werkdruk bij de ondersteunende teams (gebiedsteams, MO, BSD). De uitgaven binnen met name Wmo begeleiding en dagbesteding stijgen, mede door de wachtlijsten bij de GGZ aanbieders.

Binnen de nieuwe doelgroepen (sinds 2015) is ook een toename in zorg te zien en is er steeds vaker sprake van multiproblematiek. Om de inkomsten en uitgaven met elkaar in balans te brengen wordt gewerkt aan het consequent juist indiceren. Wat naar de Wet Langdurige Zorg kan, moet niet in de Wmo belanden. Door de start van het project Leun en Steun (L&S, gestart in 2019) kan meer begeleiding regulier in 2020 worden afgeschaald naar L&S. Ook de gehele doelgroep Hulp bij het Huishouden wordt geherindiceerd. Dit biedt kansen om hen ook direct goed in het gemeentelijke dashboard te krijgen. Aanvullend ontvangen inwoners ook, in lijn met nieuw Rijksbeleid, een accuraat aantal uren ondersteuning Huishoudelijke hulp.

Programma Volwassenen en Ouderen

Beleidsmatig zijn voorbereidingen getroffen om in 2020 het Programma Volwassenen en Ouderen te kunnen vaststellen. Hiervoor is door bureau Tien een onderzoek gedaan wat op dit moment aanwezig is qua voorzieningen in Nijkerk en hoe vanuit de inwoners gezien dat in beeld is gebracht. Dit met als doel om scherp te krijgen hoe hulp of ondersteuning bereikbaar is.

Veilig Thuis

Als gevolg van de aangescherpte meldcode en de radarfunctie zijn adviesaanvragen en meldingen toegenomen en daarmee extra kosten gemaakt. Voor 2019 worden de extra kosten afgevangen door inzet van de reserve DUVO (Decentralisatie Uitkering VrouwenOpvang) door onze centrumgemeente Ede. Veilig Thuis zal in november 2020 komen met een aangepaste begroting. Naar verwachting is

medio 2020 meer zekerheid te geven of de stijgende tendens die nu in beeld is een structureel karakter heeft.

Leerlingenvervoer

Met het oog op het schooljaar 2020 – 2021 wordt in samenwerking met buurgemeenten uit de regio FoodValley de aanbesteding leerlingenvervoer voorbereid. Over de stand van zaken wordt de raad in november 2019 via een raadsinformatiebrief nader geïnformeerd.

Inclusieagenda

In Nijkerk willen we een samenleving die verscheidenheid verwelkomt en verschillen respecteert. We streven naar een inclusieve samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt en naar vermogen kan meedoen op school, op straat, in de zorg, in de sport, in verenigingen en in de eigen sociale kring. In 2019 hebben we onze activiteiten op het gebied van inclusie gecontinueerd. We hebben trainingen georganiseerd voor professionals van diverse instellingen en leden van de Sociaal Domeinraad; we hebben ervaringsdeskundigen ingeschakeld om te adviseren op het gebied van communicatie en toegankelijkheid. In juni hebben we met diverse partijen de Prokkeldag georganiseerd. Dit was een wederzijdse kennismaking tussen vijftig mensen met een beperking en de gemeente. Zij hebben adviezen over bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Onderwijshuisvesting.

Het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan wordt volgens planning uitgevoerd. Binnenkort wordt gestart met de bouw van de nieuwe school in Doornsteeg. Het Voorzieningencluster in Nijkerkerveen wordt eind 2019 opgeleverd. Basisschool De Hoeksteen wordt uitgebreid. Tevens zijn de gerenoveerde Willem Farel en Oranje Nassaschool opgeleverd.

Programma 5: afwijkingen budgetten > € 50.000

	omschrijving	bedrag	v/n
	Wmo gerelateerd:		
1a.	WMO BG/DB ZIN en PGB	-601.000	n
1b.	Eigen bijdrage CAK bz	123.000	v
1c.	Wmo huishoudelijke hulp	-58.000	n
1d.	Wmo subsidies en indicatiestelling	-71.000	n
1e.	Bijzondere bijstand	-71.000	n
1f.	Wmo hulpmiddelen	40.000	v
2.	Jeugdhulp ZIN en PGB	-473.000	n
	Overige afwijkingen	-233.800	n
	Totaal programma 5	-1.344.800	n

*) In de meicirculaire zijn voor 2019 extra middelen beschikbaar gesteld voor WMO/Jeugd van € 1.360.000. deze staan opgenomen in de paragraaf “financiën algemeen” als onderdeel van de algemene uitkering etc.

Ad 1a. De uitgaven voor WMO begeleiding, dagbesteding, kortdurend verblijf/crisisopvang en bemoeizorg zijn voor 2019 nog verder toegenomen dan de verwachting bij de VJN. Voor een deel zit hier nog het effect van de toename over 2018 o.b.v. de definitieve verantwoording door zorgaanbieders in mei 2019 en de verdere toename van deze kosten in 2019 a.g.v. meer toewijzingen. Een extra effect op de toename zijn de lange wachtlijsten in de GGZ zorg.

- Ad 1b. Op basis van de over het eerste half jaar opgelegde eigen bijdragen Wmo door het CAK bz, blijkt dat deze baten voor 2019 hoger gaan uitvallen dan eerder verwacht. Verder hebben we incidenteel over 2018 nog meer eigen bijdrage ontvangen dan verwacht bij het opstellen van de balanspost bij de jaarrekening 2018.
- Ad 1c. Op basis van de werkelijke kosten ontwikkeling is het voor 2019 de verwachting dat de uitgaven voor huishoudelijke hulp enigszins hoger gaan uitvallen dan eerder verwacht door een groter beroep op deze regeling. Hiertegenover staat dat de uitgaven voor persoonsgebonden budgetten zijn afgenomen.
- Ad 1d. Op basis van meer verstrekte WMO subsidies dient dit budget voor 2019 naar boven te worden bijgesteld, daartegenover zijn de uitgaven voor externe indicaties voor de WMO naar verwachting lager dan begroot.
- Ad 1e. A.g.v. toename van het beroep op de gemeentelijke regelingen zoals reguliere bijzondere bijstand, Meedoen en kindpakket, dient de begroting op dit punt naar boven te worden bijgesteld. Hiertegenover staat dat de aflossingen op leningen voor woninginrichting is toegenomen o.b.v. meer verstrekte leningen.
- Ad 1f. Gezien de uitgaven over de eerste helft van 2019 aan WMO hulpmiddelen valt op dat we minder uitgeven aan rolstoelvoorzieningen en vervoervoorzieningen. En dat we meer uitgeven aan woonvoorzieningen. Verder krijgen we minder opbrengsten uit intergemeentelijke verkoop van gebruikte hulpmiddelen.
- Ad 2. Op basis van de voortgangsrapportage van Foodvalley Jeugd Q2 gaan de te verwachten kosten voor Nijkerk hoger uitvallen voor 2019. Meerjarig is dit gemeld bij de begroting 2020. Uit de gegevens van de SVB kan worden opgemaakt dat de uitgaven voor de Nijkerk toegekende persoonsgebonden budgetten (PGB) zijn toegenomen.

Programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering

Doorontwikkeling organisatie:

In kader van de doorontwikkeling van de organisatie zijn de concernmanager (tevens plaatsvervangend gemeentesecretaris) en de transformatiemanager Sociaal Domein aangenomen. Aanpassing van bestaande rollen en mandaten is in voorbereiding zodat, waar nodig, meer sturing en verbetering van de bestuurlijke ondersteuning tot stand komt.

Daarnaast vindt werving plaats om vacatures op te vullen en om versterking van de bedrijfsvoeringsteams (de ruggengraat van de organisatie) te realiseren, die de thuisteams kunnen ontlasten. Door de krapte op de arbeidsmarkt blijkt dit soms een lastige opgave. In combinatie met het huidige verloop en (soms langdurig) uitval van personeel betekent dit dat we voor bepaalde functies op tijdelijke moeten inhuren. Voor de meest essentiële vacatures zetten we ook andere manieren van werving in. Hierdoor kunnen kosten voor inhuur en werving hoger uitvallen dan verwacht. Tegelijkertijd ondernemen we actie om nieuwe en bestaande medewerkers meer te binden aan de organisatie en hen perspectief te bieden.

Dienstverlening

Op dit moment lopen er diverse acties om dienstverlening organisatiebreed prioriteit te geven. Daarbij ligt de focus op concreet verbeteren van de dienstverlening door vergroten van de bereikbaarheid, verkorten van reactietermijnen op (aan-)vragen en snellere afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte (MOR). Het belang van goede dienstverlening brengen we actief onder de aandacht van alle nieuwe en bestaande medewerkers in de organisatie. Tegelijk monitoren we kwaliteitsindicatoren van de dienstverlening beter en delen deze met de teams. Om onze dienstverlening naar de toekomst toe verder te ontwikkelen en in onze organisatie te borgen maken we de komende maanden het nieuwe dienstverleningsconcept af.

Informatieveiligheid

Door de toenemende digitalisering wordt zorgvuldig omgaan met gegevens van inwoners en organisaties steeds belangrijker. Binnen BLNP werken we op het thema informatieveiligheid zo veel mogelijk samen. Samen bereiden wij de overgang naar de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) voor, die vanaf 1 januari 2020 van kracht wordt. Volgens het communicatieplan voeren wij diverse acties uit om de kennis en bewustzijn van medewerkers te vergroten. Het gedrag van de mens is bepalend voor het borgen van informatieveiligheid. Tevens laten we een penetratietest uitvoeren op ons gemeentelijk netwerk voor het oplossen van eventuele technische kwetsbaarheden.

Programma 6: afwijkingen budgetten > € 50.000

	omschrijving	bedrag	v/n
1.	Stijgende kosten informatisering/automatisering, gesaldeerd met de dekking uit stelposten	-102.500	n
	Overige afwijkingen	6.800	v
	Totaal programma 6	-95.700	n

- Ad 1. De kosten voor automatisering stijgen, o.a. doordat meer licenties moeten worden afgenomen, software en hardware toenemen. Meerjarig is deze ophoging van het budget al opgenomen in de programmabegroting 2020-2023.

Financiën (algemeen) en reserve mutaties

Algemene uitkering gemeentefonds

De september circulaire over de algemene uitkering uit het gemeentefonds voorspelt ons een hogere uitkering voor de jaren 2020 t/m 2023 op basis van een toegenomen accres. Dit heeft een relatie met de verwachte uitgavenstijgingen van het Rijk.

Kosten formatie en inhuur

Met de Voorjaarsnota 2019 zijn voorstellen gehonoreerd om de formatie structureel uit te breiden. Dit om onze organisatie in lijn te brengen met de taken en ambities die we hebben.

Het verwacht saldo op het personeelsbudget in 2019 is € 500.000 negatief. Hierbij zijn onder andere meegerekend de tot aan het einde van het jaar verwachte kosten van inhuur vanwege arbeidsverzuim. Bij de Voorjaarsnota 2019 vonden we het nog te vroeg om aanvullende middelen te vragen maar verwachtten we wel in het 2e halfjaar de personeelsbudgetten te overschrijden ten gevolge van vervanging vanwege arbeidsverzuim. Op dit moment is de periode tot aan het eind van het jaar te overzien en kunnen we een redelijke inschatting van het bedrag maken.

Voor inhuur vanwege arbeidsverzuim is een budget beschikbaar van € 160.000 (1% van de begrote loonsom van € 16 miljoen), omdat vanzelfsprekend een deel van het (kortdurend) ziekteverzuim wordt opgevangen binnen de bedrijfsvoering en daar niet voor wordt ingehuurd. In periodes dat het ziekteverzuim hoger is, of langdurig op cruciale plekken, zoals in de huidige situatie, komen we niet uit met dit budget.

Ook op vacatures wordt ingehuurd. Dit kan gaan om al langer bestaande vacatures, vacatures door verloop of nieuwe functies sinds de Voorjaarsnota 2019. Omdat inhuur gemiddeld duurder is dan vaste formatie kunnen we binnen de budgetten van de vacatures niet dezelfde hoeveelheid uren inhuren. Door kritisch dat wat echt onvermijdelijk is af te zetten tegen het beschikbare budget zijn er voor dit aspect dit jaar naar verwachting geen aanvullende middelen nodig.

Afwijkingen budgetten > € 50.000

	omschrijving	bedrag	v/n
1.	OZB woningen	262.500	v
2.	Bijdrage aan GBLT	-65.000	n
3	Algemene uitkering (jeugd)	864.000	v
4.	Algemene uitkering (wmo)	492.000	v
5.	Vennootschapsbelasting	-85.000	n
6.	Saldo vacatures en inhuur	-500.000	n
	Overige afwijkingen	124.100	v
	Totaal onderdeel Financiën	1.092.600	v

Ad 1. De nieuwe prognose die door GBLT is afgegeven komt uit op een voordeel m.b.t de OZB op woningen.

Ad 2 De bijdrage aan GBLT is in 2019 hoger dan oorspronkelijk geraamd

Ad 3. Dit betreffen de bedragen uit de meicirculaire die m.n. betrekking hebben op de jeugdwet.

Ad 4. Dit betreffen de bedragen uit de meicirculaire die m.n. betrekking hebben op de wmo.

Ad 5. Aangiften VPB 2016 en VPB 2017 hoger dan geraamd

Ad .6 zie tekst boven de tabel

Reserve mutaties

In de systematiek van uitvoeren van werkzaamheden in het fysieke domein vindt verrekening mutatie plaats met diverse reserves. Door de vele investeringen in de stad, o.a. herinrichting van de binnenstad worden bedragen gestort in de reserve investering maatschappelijk nut ter dekking van de afschrijvingslasten. In 2019 betreft dit alleen al een bedrag van ruim € 5.9 mln. Daarnaast vinden echter ook onttrekkingen plaats aan de reserves. Per saldo geven de mutaties met de reserves een negatief resultaat op de exploitatie van ruim 1.8 mln. , waar de vrijval van de voorzieningen zoals genoemd in programma 4 tegenover staan.